

Forollhogna Villreinutvalg

Årsmelding for 20/4 2013 – 25/4 2014 for Forollhogna Villreinområde

Villreinutvalget har i denne perioden hatt følgende sammensetning:

Hallvard Urset	2542	Vingelen	Leder
Tor Granvold	2512	Kvikne	Kasserer
Per Bjarne Bonesvoll	7295	Rognes	Styremedlem

Fjellstyrekontoret i Holtålen v. Terje Borgos har fungert som sekretariat.

Kontaktperson for de ulike rettighetshavere:

Jaktfelt	Navn	Kontaktperson	Postnr	Postadresse	Antall stemmer
Fo- 10A	Benndalen fjellsameie	Marius Jermstad	7380	Ålen	2 stemmer
Fo- 3	Budal villreinvald	Trond Are Berge	7290	Støren	7 stemmer
Fo- 11	Dalsbygda Jaktsameie, Såttåhaugen, Dalbusjøen	Arne Nyaas	2550	Os i Østerdalen	6 stemmer
Fo- 7	Dragås statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	2 stemmer
Fo- 8	Haltdalen Søndre	John Arne Aasen	7383	Haltdalen	4 stemmer
Fo- 2A	Hauasetra gr.eierlag	John Knutsen	7391	Rennebu	2 stemmer
Fo- 1	Kvikne Østfjell Villreinvald	Kristin Lund Austvik	2512	Kvikne	8 stemmer
Fo- 19	Magnilsjøen Setersameie	Arne Norstad	2500	Tynset	2 stemmer
Fo- 6	Nekjådalen statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	3 stemmer
Fo- 4A	Nyådalen jaktfelt	Harald Langrød	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5B	Nøkkjøen jaktvald	Bjørn Berg	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5A	Romundhaugen jaktfelt	Svein Fløttum	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 2	Soknedal statsallmenning	Kåre Merket	7288	Soknedal	3 stemmer
Fo- 4C	Styggfjellet	Hans Marius Hegseth	7387	Singsås	1 stemmer
Fo- 12	Vingelen Sameie	Trond Magne Åsheim	2542	Vingelen	6 stemmer
Fo- 9 og 10	Hesjedalen/Holden	Terje Borgos	7380	Ålen	6 stemmer
Fo- 20	Åsmarka	Roar Åsen	7383	Haltdalen	1 stemmer
	Villreinnemnda	Per Ousten	2550	Os i Østerdalen	
	Tynset kommune		2500	Tynset	
	Tolga kommune	Tolga viltmemnd	2540	Tolga	
	Os kommune	Formannskapet	2550	Os i Østerdalen	
	Holtålen kommune	PDL-Hovedutvalg	7380	Ålen	
	Midtre-Gauldal kommune	LNT-kontoret	7290	Støren	
	Rennebu kommune	Landbruk/miljø	7391	Rennebu	
	Røros kommune		7374	Røros	
	Fylkesmannen i Hedmark	Pb. 4034	2306	Hamar	

Forollhogna Villreinutvalg

Møter og annen aktivitet

Det har vært avholdt ordinære styremøter, møter i forbindelse med oppsynskorpset og i tillegg har utvalget arrangert ett møte for alle rettighetshaverne i januar 2014. Leder deltok videre i årsmøtet i Villreinrådet. Villreinområdet har i løpet av året fulgt opp arbeidet med å få reist et sperregjerde mellom villreinområdet og tamreinområdene på østsiden av Rørosbanen på strekningen Glåmos – Nesvollen. Det har vært kontakter i den etablerte arbeidsgruppen og et utall telefonsamtaler med de berørte departementene.

Siden jobbaktiviteten til alle i styret har vært hektisk det siste året, har e-post og telefon vært flittig benyttet.

Fylkesdelsplanen for villreins bruk av Forollhognaområdet er nå vedtatt.

Villreinnemnda er en viktig samarbeidspartner for villreinutvalget og samarbeidet er fortsatt et meget godt.

Villreinutvalget mottar etter årlige søknader betydelige midler til ulike forhold innen området.

Villreinutvalget fikk senhøstes 2012 et tilskudd til gjennomføring av et prosjekt opp mot ungdomsskolene rundt villreinområdet på kr. 100.000,-. Prosjektet ble gjennomført og 6 skoler deltok. Elevene på 1.klasstrinn fikk en halv dag med teoretisk undervisning samt 1 dag i villreinområdet da jakt på villrein sto på timeplanen. Opplegget har fungert meget bra og det er nå bevilget ytterligere midler slik at dette arbeidet kan videreføres i 2014. En artikkel om dette prosjektet kommer i Villreinen for 2014.

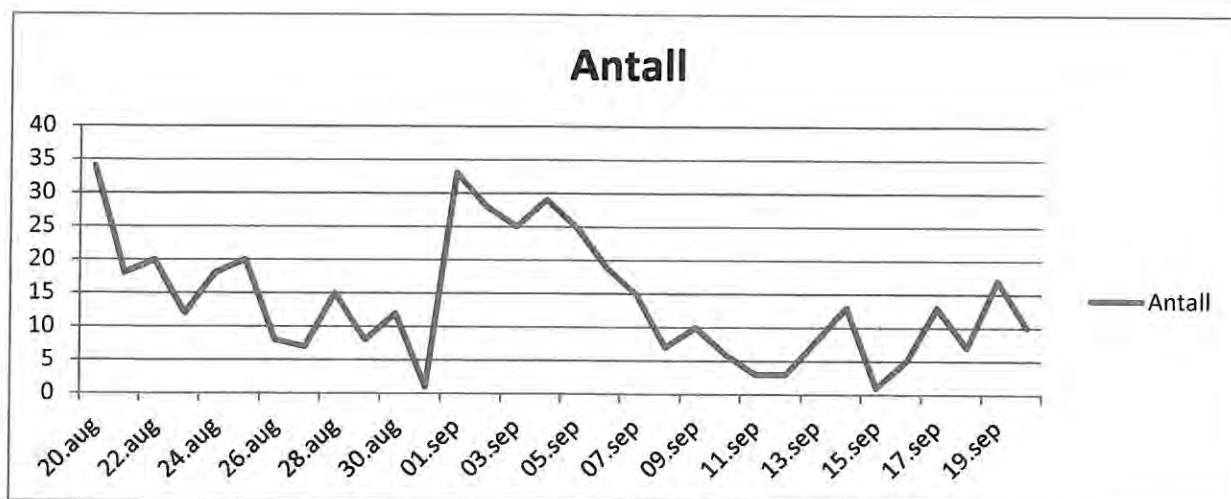
Jakta 2013

På årsmøtet 21/4 2012, ble bestandsplanen med tilhørende avskytningsplan vedtatt. Planen har lagt opp til en vinterbestand på ca. 2000 dyr i løpet av planperioden. For 2013 ble det vedtatt en kvote på 650 dyr. 550 dyr ble rapportert skutt, 84,6 %. I tillegg kommer noen døde dyr (funnet dels i jakta, dels etter jakt) som ikke ble tatt på jaktkort. Beregninger viser at stammen nå er økende og nå bør være på ca. 0 vinterdyr.

Fellingsresultater

Fellingsprosenten i villreinområdet har de senere årene vært lavere enn tidligere. Dette har medført at en selv med store kvoter ikke har klart å senke bestanden ned mot vedtatt nivå så raskt som ønskelig. I 2010 og 2011 var det avtale om fellesjakt på store deler av villreinområdet og fellingsprosenten økte til normalt nivå, ca. 90 %. Fellesjaktavtalen fra 2011 ble ikke videreført i 2013 og av årets kvote på 650 dyr ble det skutt bare 550 dyr, som gir en fellingsprosent på 84,6 %. Resultatet er på nivå med målsettingen men også noe bekymringsfullt. Resultatet ved en økning av bestanden bør være noe større og viser hvor viktig det er med godt jaktavtaler for å sikre gode fellingsstall i år med uheldige (ensidige) vindforhold.

Figur 1: "Felling fordelt på datoer" viser jaktrykket gjennom jaktmåneden. Dette er viktig kunnskap å ha med seg når nye/endrede fellesjaktløsninger skal søkes. Fordelingen på fellingsdatoer, figur 1, viser når jegeraktiviteten og suksessen var størst.

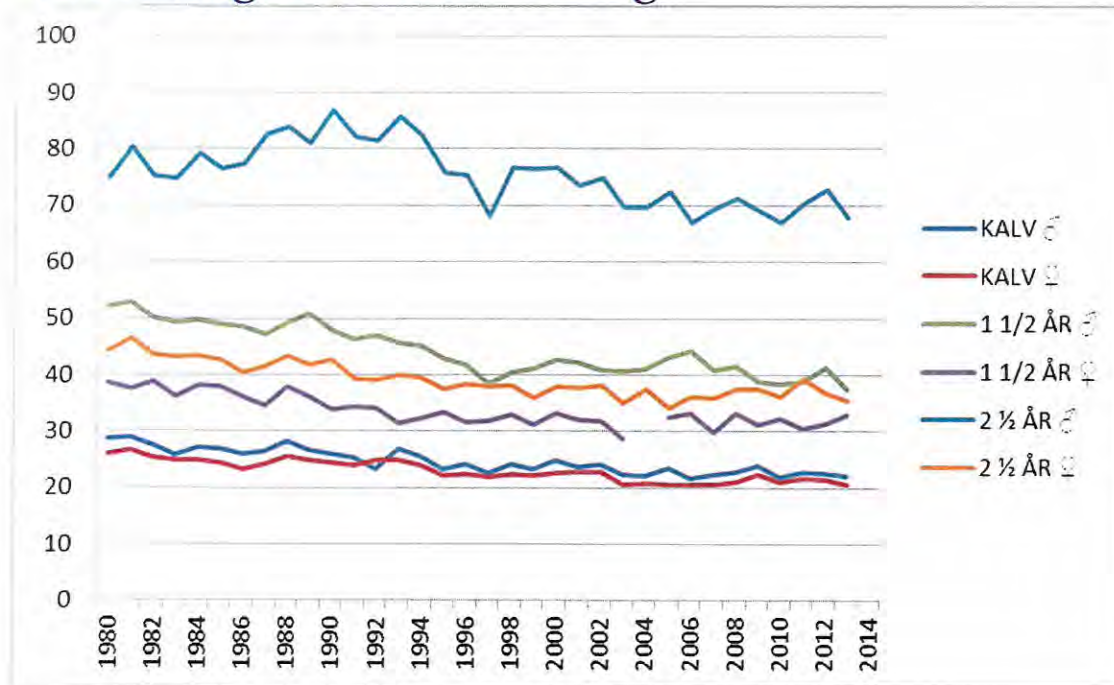

Figur 1: Felling fordelt på datoer. (25.august og 1., 8. og 15. september var søndager)

Vektutvikling.

Tabellen som viser vektutviklingen er også utvidet til å omfatte 2013. Tallene viser en synkende vektutvikling for alle grupper utenom simler 1,5 år. Det er gjennomført endringer i prispolitikk hos enkelte rettighetshavere som synes å ha hatt innvirkning på slaktevektene. Hvor stor betydning dette har for tallene i tabellen vites ikke.

Forollhogna Villreinutvalg

Figur 2: Vektutvikling i perioden 1980-2013. Fordelt på kjønn og alder.

1 år som foregående år er det alltid noe å forbedre. Sekretæren skal ta sitt ansvar i forhold til sein databehandling, men uten rådataene er det umulig å bli raskt ferdig. Rapportering og kjevebehandling er alltid tilbakevendende utfordringer. Før jakta 2013 ble det vedtatt å engasjere veiestasjonene i større grad for å sikre at riktige opplysninger kommer raskt fram. Enkelte veiestasjoner har fulgt opp dette på en meget god måte mens andre har sviktet. Det synes riktig å påpeke at dette samarbeidet må prioriteres og villreinutvalget vil for høsten 2014 påskjønne veiestasjonene når dette arbeidet gjøres grundig. Opplysningene på jaktkortene må kontrolleres opp mot innleverte kjever for å korrigeres for feilskjæring av blant annet alder på skutt dyr. Etter endt jakt skal kortene oversendes jaktfeltansvarlig som sammen med vedkommende kjevekontrollør fyller ut tilsendt rapporteringskjema som så sendes inn til sekretariatet for videre statistikkføring. Dette har tatt for lang tid, og vi klarer ikke å overholde fristene fra Direktoratet for naturforvaltning. Likeledes blir arbeidet med rapporteringen til villreinnemnda og SSB like treg. Arbeidet med å bedre disse rutiner må fortsette og det er nå planer om å innkalle veiestasjonene for en gjennomgang av rutiner m.m. før jakta til høsten.

Villreinutvalget har videre fortsatt arbeidet med å fokusere på riktig jaktutøvelse. Samarbeidet med Pers Naturvideo ble fullført i og med at den planlagte DVD en ble ferdigstilt og delt ut til samtlige jegere høsten 2011 og 2012. Høsten 2013 fikk «nye» jegere sitt eksemplar som et ledd i å sette fokus på jaktutøvelsen. Det har videre vært etterspørsel fra andre villreinområder og det ble bestilt et nytt opplag som ble solgt til de som ønsket å kjøpe.

Oppsynsrapporten viser at skadeskytingen ble redusert siste år. Dette var gledelig og villreinutvalget håper at dette fortsetter for jakta skal under alle forhold utøves slik at en unngår skadeskyting.

Oppsynstjenesten

Forollhogna villreinområde har ifølge driftsplanen et tellende areal på 1.848.181 dekar. Området ligger i fylkene Sør-Trøndelag og Hedmark og består nå totalt av 20 villreinvald i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset etter at 18 terreng i Tynset og Rennebu gikk sammen til et vald i 1999.

Av totalarealet er 864.500 dekar (47 %) statsallmenning og 974.181 dekar (53%) privatområde.

Villreinstammen var vinteren 2011 / 2012 til vel 1.800 dyr, noe som førte til at årsmøtet dette året vedtok en kvote på 650 dyr, en økning på 50 dyr fra foregående år.

GENERELLE FORHOLD.

Fellingskvoten 2013 var som ovenfor beskrevet på 650 dyr, en økning på 50 dyr fra foregående år.

Fordelingen var på 40 % kalv, 30 % simle, 22 % liten bukk (inntil 3 takker i hver gevirstang) og 8 % stor bukk. Kvoten gav et minsteareal på 2.843 dekar pr. dyr.

Forollhogna Villreinutvalg

Totalt besto oppsynskorpset av 4 faste fjelloppsyn og 10 "faste" deltidsoppsyn. Disse var totalt ute i 102 dager. I tillegg deltok SNO med 2 oppsyn som deltok i oppsynet i 21 dager. Det var ingen fra lensmannsetaten ute på oppsyn i 2013.

Forut for jakten var det en lokal samling i Haltdalen for samtlige oppsyn i Forollhogna der ulike problemstillinger ble berørt.

Avlønningen av oppsynet skjer ved betaling pr. time utført tjeneste samt godtgjørelse for bruk av bil. Arbeidsgiverne til de faste fjelloppsyn får refundert faktiske utgifter minus refusjon gjennom fjelloven.

Oppsynstjenesten 2013 ble ledet av Terje Borgos, som var budsjett og rapportansvarlig, i samarbeid med Jon Horten, Ingebrigt Storli og Trond Are Berge. Samarbeidet besto i at hver av disse hadde hovedansvaret for utkommandering av oppsynspersonell og den daglige betjening av villreintelefonen hver sin uke. Oppsynstjenesten er ellers bygd opp omkring et eget lukket sambandsnett med en basestasjon plassert sentralt i området. Radioene som blir benyttet, har i tillegg til de egne oppsynskanalerne innlagt jaktradiokanaler til NJFF samt politiets redningskanal. For å kunne oppnå gjensidig kontakt med jegerne lytter oppsynet fast på jaktradiokanal nr. 1 - frekvens 143.900.

VILLREINJAKTEN 2013.

Av totalkvoten på 650 dyr ble det skutt 550 dyr, som gir en fellingsprosent på 84,6 % (75,5 % i 2012). Dette var en gledelig økning av fellingsprosenten, men er fortsatt litt i underkant av det som er ønskelig. Resultatet synes å være et resultat av ensidige vindforhold og manglende fellesjaktavtale. De skutte dyr fordeler seg mellom de ulike kommuner som følger:

Rennebu - 9 dyr = 100 %. Midtre Gauldal – 149 dyr = 82 %. Holtålen - 116 dyr = 93 %.

Os – 72 dyr = 93 % , Tolga - 77 dyr = 93 %. Tynset - 114 dyr = 71 %.

I tillegg felte villreinutvalgets jegere 13 av 15 tildelte dyr.

I tilknytning til fellingstallene vil en få bemerke at rettighetshaverne var raske til å melde inn foreløpige resultater mens det også dette året tok noe tid før detaljene ble klare. Det er videre klart at innleverte kjever må kontrolleres opp mot innleverte kort for å rette opp feilskjæring av kortene. Det er fortsatt behov for at rettighetshaverne minner jegerne om at det er dyrets riktige alder kortet skal skjæres for slik at det ikke blir skåret for 1,5 års bukk for alle småbukker.

AKTIVITET:

Totalt har 15 + 2 oppsyn utført oppsynstjeneste under jakten 2013.

Oppsynstjenesten 2013 omfatter totalt til sammen 123 dager (127 i -12) i fjellet. Reduksjonen var et resultat av at reinen var mere samlet dette året enn foregående år. Dyrene var samlet i sør i store deler av jakta og dette skapte problemer for jegerne fra områder uten overgangsavtaler til disse områdene. Fellingen av reinen dette året ble derfor konsentrert til disse områdene. Avtalen med fri jakt var sterkt redusert også dette året men forholdene og ekstraordinære avtaler i slutten av jakta førte til at fellingsprosenten steg fra 75,5 % til 84,6 %.

Oversikt over antall oppsynsdager i perioden 1998 – 2013.

År.	1998	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	2010	-11	-12	-13
Dager	82	81	85	91	87	59	64	68	62	101	106	112	85	120	127	123

SKADESKYTING:

Under utøvelsen av oppsynet er det registrert en del forhold som det kan være av interesse å se litt nærmere på.

Forollhogna Villreinutvalg

Når det gjelder skadde dyr, har en sortert ut skader som ikke kan settes i forbindelse med jaktutøvelsen. Det er i 2013 registrert 9 skadeskutte dyr. 6 av disse (5 kalver og 1 storbukk) er avlivet og tatt på kort, 1 storbukk er funnet død og kassert, 1 storbukk og en simle er sett skadd uten at en kjenner videre skjebne. I tillegg kommer 3 liten bukk (funnet død - naturlige skader), 1 kalv med naturlig skade i fot (skutt og tatt på kort), 2 kalver funnet døde (ikke påvist skuddskade, 1 storbukk funnet død (ikke påvist skuddskade og 2 storbukk funnet døde (kamp – satt sammen i gevirene) . Noen dyr er videre observert med ukjente skader, men dette dreier seg trolig ikke om skuddskader. Meldinger om dyr funnet døde har en tendens til å komme oppsynet for øret for sent til at det en kan få klarlagt hendelsesforløpet. Rapportering om slike funn må få større prioritet i 2014.

I 2012 ble det registrert 14 dyr, 10 skadde og 4 dyr gjenfunnet døde.

De registrerte skadeskutte og døde dyrene, 5 kalver, 1 simle og 3 storbukk, gir en skadeskytingsprosent på 1,6 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 1998, og en ser at det var en gledelig utvikling fram til i 2008. Etter en nedgang i 97 og 98, en liten økning i 99 og 2000, en ny nedgang fram til 2004, en liten økning i 2005, historisk lavt på 0,3 % i 2006 før 0,77 % i 2007, så en markert økning til 2,3 % i 2008 og 2,7 % i 2009 mens den så sank til 2,0 % i 2010, videre til 1,7 % i 2011 for så å øke til 2 % i 2012 og en gledelig nedgang til 1,6 % nå i 2013.

Oversikt over skadde dyr / skadeskytingsprosent 1998 – 2013.

År.	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	2013
Skadde og døde dyr.	9	12	15	10	6	3	2	3	1	5	18	21	12	9	10	9
%	1,3	1,6	2,1	1,4	0,9	0,8	0,5	1	0,3	0,77	2,3	2,7	2,0	1,7	2,0	1,6

Ut over dette kjenner en ikke til andre alvorlige skader på dyr. Det er imidlertid også dette året observert dyr med mindre skader etter brunstkamper og andre "naturlige" skader.

Fordeling av de skadeskutte dyrene i perioden 1997 - 2013.

	Stor bukk.	Liten bukk.	Simle.	Kalv.
1997	1 stk	1 stk	2 stk	3 stk
-98		2 "	2 "	5 "
-99	4 "	1 "	2 "	5 "
2000	6 "	1 "	4 "	4 "
2001	2 "		5 "	3 "
2002		1 "	2 "	3 "
2003		1 "	1 "	1 "
2004	2 "			
2005			2 "	1 "
2006				1 "
2007	1 "		4 "	
2008	1 "	1 "	7 "	9 "
2009	1 "	3 "	5 "	12 "
2010	2 "	2 "	5 "	3 "
2011	3 "		3 "	3 "
2012		1 «	2 «	7 «
2013	3 «		1 «	5 «

Forollhogna Villreinutvalg

Oversikten må sees i sammenheng med kvoten det enkelte år. Det er klart at dette forhold virker inn på fordelingen av skadeskytingen for de ulike dyregrupper. Statistikken viser et meget dårlig resultat i 2008 og 2009. En slik økning av antall skadde og døde dyr i forhold til foregående år ble da heller ikke akseptert og det ble derfor fokusert på dette før jakta 2010. Før jakt 2011 ble det laget en DVD som berørte problematikken. Denne ble delt ut til alle villreinjagere i 2011, 2012 og 2013 og etter det en vet ble den meget godt mottatt.

Jaktavtaler.

Høsten 2013 var det samme fellesjaktavtale som foregående år. Avtalen var begrenset til områdene nord for fylkesgrensa med unntak av Soknedal mens Dalsbygda var med av terrengene sør for fylkesgrensa. Dette skjedde etter flere møter mellom ulike rettighetshavere i etterkant av årsmøtet. Som tidligere beskrevet var det denne høsten meget stabile vindforhold som medførte at reinen oppholdt seg i søndre deler av området gjennom store deler av jakta. Forholdene var imidlertid ikke så spesielle som foregående år og en fikk en økning av fellingsprosenten totalt sett. Tallene viser imidlertid at FO 1, som hadde best resultat i 2012 hadde færre dyr på sitt område denne høsten og fikk den laveste fellingsprosenten.

Dette viser behovet av å ha overgangsavtaler som dekker hele villreinområdet for å oppnå ønsket fellingsprosent. Oversikten nedenfor viser hvilke rettighetshavere som har hatt flest «gjestejegerne». Det er klart at de enkelte rettighetshavere har et stort ansvar for å gi jegerne så gode muligheter som mulig til å få tilgang til områder med rein samtidig som jakttrykket må reguleres for å unngå for store jegerkonsentrasjoner.

Tabellen nedenfor viser hvor dyrene er skutt de siste 5 år i forhold til tildelt antall (gul dekkfarge) på de respektive terreng. For årene 2010 og 2011 er oversikten for dårlig grunnet manglende tilbakemelding til sekretariatet.

Jaktvald		2013	2012	2011	2010	2009
Kvikne	FO 1	110/161	158/149	24	12	317
Soknedal	FO 2	4/27	3/25	7	26	38
Hauasetra	FO 2A	0/9	0/9	1	0	0
Budal	FO 3	101/91	59/84	15	132	88
Nyådalen	FO 4A	0/10	0/10	5	2	2
Styggfjellet		0/3	0/3	0	0	0
Romundhaugen	FO 5A	0/11	0/11	0	0	0
Nøkkjøen	FO 5B	0/4	0/4	0	0	0
Nekåpdal, Dragås Singsås	FO 7	5/36	0/32	2	0	0
Haltdalen	FO 8	0/40	0/37	0	0	0
Hesjedal/Holden	FO 9	3/70	4/66	2	1	0
Benndalen	FO 10A	0/12	0/11	0	0	0
Dalsbygda	FO 11	35/77	12/70	51	9	47
Vingelen	FO 12	265/70	170/64	134	93	230
Magnilsjøan	FO 19	9/11	9/11	9	0	14
Åsmarka	FO 20	0/3	0/3	0	0	0
Sum rapportert		532	415	250	275	736
Totalt skutt		550	453	535	589	766

Forollhogna Villreinutvalg

2011- mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Soknedal, Budal, Nekjådalen og Singsås.

2010 - mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Dalsbygda, Vingelen, Magnilsjøan.

2009 - mangler fellingsstedsrapport fra Nøkksjøen.

Når en ser på skadeskytingene skriver disse seg fra 30. august og utover jakta. Dette året er det spesielt kalven det har gått ut over, med flere lave skudd i frambein. Dette tyder på at det avfyres skudd på for lange avstander / av avstandsbedømmelsen svikter. Også denne høsten har det vært uforklarlige bomskudd og forklaringen på dette kan ofte være at jegerne ligger for lavt i terrenget slik at kulebanen subber i reinlaven.

KONTROLLER, RAPPORTER OG ANMELDELSER:

Det er i løpet av jakten registrert noen forhold som oppsynet har grepet inn i. Dette dreier seg om 7 OPS-saker (9 i 2012) mens 1 forhold (2 i 2012) som er rapportert til politiet.

De sakene som er oppgjort på stedet omhandler uregelmessighet med kontrollkort og våpenkort samt tvilsom skyting.

Forholdet som er rapportert til politiet dreier seg om jakt uten å ha med andre dokumenter enn kontrollkortet.

.Oversikt over antall anmeldelser i perioden 1998 – 2013.

År.	1998	-99	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	2013
Ant.	0	2	7	2	3	1	0	0	0	3	6	7	3	3	2	1

Oversikt over antall kontrollerte jegere 1998 – 2013.

År	1998	-99	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	2013
Ant.	282	296	281	284	267	64	134	131	91	269	243	358	232	350	314	266
%	38	35	35	35	36	16	34	44	30	34	26	40	36	58	52	41

Oversikten viser utviklingen de siste 15 årene. For 2003 og 2004 må en ta med i vurderingen totalkvoten på bare 400 dyr og i 2005 og 2006 på bare 300 dyr. Erfaringene etter disse årene er at det var svært liten jegerkonsentrasjon og at dette virker inn på mulighetene til å kontrollere de som er ute på jakt (sprer seg ut i området). Andelen kontrollerte jegere økte litt i 2007 mens det ble en klar nedgang i 2008. I 2009 ble det fokusert på at antallet kontroller burde øke og totalt ble det registrert 40 % kontrollerte jegere. Dette sank til 36 % i 2010, men ble bevist øket til 58 % i 2011, ned til 52 % i 2012 og videre ned til 41 % nå i 2013. . Totalt synes det riktig å konkludere med at oppsynet er gjennomført på en forsvarlig måte, men oppsynet har heller ikke dette året fanget opp alle påskytinger og skadeskytinger. Registrerte skader tyder fortsatt på skyting på for lange avstander. Dette er et forhold som det må fokuseres videre på før og under jakta 2014.

Kommentarer fra det enkelte oppsyn.

Det er få kommentarer også dette året. Tidligere år var det flere oppsyn som meldte fra om bevist felling av simle på kort for liten bukk. Etter årsmøtevedtak ble reaksjonen for slike feilfelling øket til kr. 2.000,-. Det er under årets jakt ikke registrert slike beviste feilskytinger. Dette kan skyldes tilfeldigheter, men jakta 2013 er positiv på dette området og det er det verd å ta med seg videre. Utforming av felles jegerkontrakt var et tema på siste årsmøte. Bestandsplanen har inneholder forslag til felles jegerkontrakt i mange år, en kontrakt som med få unntak har vært benyttet. Diskusjonen under årsmøtet viste at det er behov for en ny gjennomgang av denne felles jegerkontrakten. Dette arbeidet må gjennomføres før årsmøtet slik at en for ettertiden får en jegerkontrakt som alle rettighetshavere blir pålagt å benytte.

Et annet problem som er berørt er jakt på reinflokker som har trukket ned i skogen. Det er spesielt i de sørlige områder at dette forekommer og siste høst var jakt i skogområdene faktisk et problem og det oppsto faktisk farlige situasjoner. Det er rettighetshaverne som må ta tak i dette gjennom opplysning til sine jegere og eventuelle vedtak som forbyr jakt i skogområdene.

Forollhogna Villreinutvalg

Villreintelefonen.

Også denne høsten ble Villreintelefonen for Forollhogna drevet av villreinområdet v. oppsynsledelsen. Det etableres et korttidsabonnement med PersonSvar i regi av Telenor. Vakthavende oppsynsleder la inn opplysninger om reinens bevegelser etter samme mønster som tidligere. Et lite problem er at en kun har 1 minutt til rådighet for å lese inn aktuell melding. Det aktuelle telefonnummer ble bekjentgjort før jaktens begynnelse. Etter det en kjenner til fungerte opplegget meget godt, noe som villreinrådets hjemmeside også bidrar til.

Målsetningen var at villreinområdet ikke skulle ha utgifter knyttet opp til denne tjenesten.

Resultatet for 2013 viser at Villreintelefonen også dette året med en kvote på 650 dyr har gitt et overskudd på ca. kr. 22.000,-.

Fra oppsynsledelsen er det et klart råd til villreinområdet om at villreintelefonen må videreføres også kommende år og aktuelt nummer er allerede reservert. Oppsynsledelsen vil også påpeke at de vil etterstrebe å gi så gode og riktige opplysninger som overhode mulig for å "gi noe tilbake" for de midlene som tjenesten gir villreinområdet.

Det synes også riktig at midler som kommer inn via denne tjenesten øremerkes videre utbygging av sambandet i villreinområdet samt selve oppsynsutøvelsen.

Rovdyrproblematikk.

Det er riktig å nevne at det også gjennom vinteren 2013 er registrert en betydelig jerveaktivitet i området. Det ble da også funnet en antatt yngling i sentrale deler av villreinområdet. Forollhogna er delt med hensyn til forvaltning av jerven (region 5 og 6). I korthet går dette ut på at det ikke skal være ynglende jerv i sørområdet mens det skal være yngling i nordområdet. I løpet av vinteren 2012 / 2013 ble det skutt en jerv på åte i Budalen mens det, på tross av at det ble iverksatt fellingsforsøk for å ta ut 2 ekstra jerv sør for fylkesgrensen ikke skutt jerv i denne delen av Forollhognaområdet.

Den antatte ynglingen denne vinteren lå bare vel 100 meter nord for fylkesgrensen og det ble derfor ikke iverksatt tiltak for å ta ut eventuelle unger. Det er klart at et kull som vokser opp i sentrale deler av området vil bruke hele området i løpet av året og dette viser hvilke problemer en slik kunstig grense fører med seg. Det er da også observasjoner i løpet av sommeren som viser at dette faktisk har skjedd.

En har også tidligere år påpekt at Forollhognaområdet ikke blir sett på som en enhet i forvaltningssammenheng (er delt mellom region 5 og 6).

Noe er bedret, men fortsatt er det slik at det ikke skal være yngling sør for fylkesgrensa mens det skal være yngling nord i villreinområdet. Dette er ikke logisk, for et kull fra en yngling være seg i nord eller sør vil bruke hele villreinområdet i sitt næringsøk.

Tamreinovergang.

Forrige høst var et større antall tamrein (ca. 400 dyr) inne i de østre deler av villreinområdet. Forrige høst trakk dyrene over Kjøljedalen – Kjurrudalen, men heldig vis unngikk en direkte sammenblanding med villreinen. Grunnet ugunstige vær og føreforhold ble dyrene ble gående i dette området unødige lenge før de ble drevet tilbake til riktig område. Den muntlige avtalen fra 2005 om at oppsynet kunne avlive tamrein under jakta ble videreført i 2013 men det ble ikke skutt tamrein under villreinjakta denne høsten.

Nå på senhøsten har det imidlertid på nytt vært store problemer. På nytt har det gått flere hundre dyr i området mellom Rugeldalen – Hessdalen – Setersjøen. Også denne høsten har en del av dyrene delvis krysset Kjøljedalen og det er registrert tamrein mellom Øyungen og Elgsjøen og i Båttjønndalen og over mot Finnsåhøgda. Villreinutvalget hadde fly oppe for å dokumentere dette den 1. november. Det ble da ikke funnet dyr i dette området, men opp mot 500 dyr øst for dalføret mellom Hersjøen og Kjurrudalen. I skrivende stund går dyrene fortsatt i dette området.

Presset mot villreinområdet ser fortsatt ut til å øke nå som sperregjerdet nord for Aursunden er blitt en realitet. Etter møte mellom arbeidsgruppen for sperregjerde og MD / LMD i november 2011 hadde en et berettiget håp om at dette sperregjerdet ville bli reist sommeren 2012, men dette skjedde ikke. Nytt møte

Forollhogna Villreinutvalg

med MD i februar 2013 førte til nytt fokus i saken og nå ser det endelig ut til at det blir bevilget midler til å få reist gjerdet. LMD har nå bevilget sin andel av kostnadene og i MD arbeides det med den politiske slutføringen før nødvendige midler er sikret. En har nå derfor en berettiget tro på at en får reist sperregjerdet kommende sommer.

Sluttord.

Oppsynsrapporten 2012 hadde forsidebilder av tamreinflokker inne i villreinområdet. Etter at villreinutvalget gav tilbud om at en klasse i ungdomstrinnet fra samtlige 8 skoler innen villreinområdet ville få en dag med villreinrelatert undervisning i klasserom samt en dag ute i villreinfjellet (villreinjakt) velger en å la et foto fra dette arbeidet prege oppsynsrapporten. Dette tiltaket er finansiert av villreinnemnda og er et tiltak som ble meget godt mottatt av de 7 skolene som valgte å delta. Villreinutvalget håper at det også for jakta 2014 blir stilt midler til disposisjon for å videreføre dette arbeidet.

Arbeidet med å få til forutsigbare og bedre overgangsavtaler må videreføres. Vedtak om en felles jegerkontrakt som alle rettighetshavere skal benytte kan være grunnlaget som skal til for å videreføre dette arbeidet. Det er til syvende og sist opp til rettighetshaverne å ta ansvar slik at forholdene blir lagt til rette for en forutsigbar, effektiv og for reinen human jakt i 2014.

Røros, 18. 11. 2013
Terje Borgos,
ansvarlig oppsynsleder

www.hognareinen.no

Nettstedet www.hognareinen.no har vært i drift siden 2005. Nettsida har fungert godt og er flittig brukt. Villreinutvalget har så smått startet arbeidet med ny hjemmeside for å lete arbeidet med innlegging av nytt stoff.

Vaabenhuset Nygård, Haltdalen Sparebank og Bergans er våre samarbeidspartnere i nettsatsingen, og Arne Nyaas sørger for drift og oppdateringer.

Villreinutvalgets kvote

Retningslinjer for villreinjakt, Forollhogna Villreinutvalg

Målet er å skaffe tilstrekkelig med inntjening, samtidig som en skal stimulere til rekruttering av nye jegere. Det er også viktig å beholde oppgjør per kilo for kategoriene kalv og simle. Øvrige kategorier selekteres ofte av andre årsaker.

Villreinutvalget har satt opp fire punkter i forbindelse med fordeling av kortene som villreinutvalget disponerer:

1. Offentliggjøring av søknadsmuligheter: Kvote og søknadsmuligheter legges ut på nettsidene www.hognareinen.no
2. Offentliggjøring av priser: Prisene for jakta legges ut på nettsidene når jakta annonseres.
3. Frist for søknader: Søknadsfristen settes til 1. juni.
4. Tildeling/utvalg av jeger: Inntjening er viktig, samtidig er rekruttering et viktig poeng. Utvalget har derfor vedtak om å prioritere som følgende: jegeropplæring/rekruttering, sponsorer som søker jakt, anbud på bukkekategoriene, tilfeldig trekking blant øvrige søkere.

Villreinutvalget hadde i 2013 tildelt 15 dyr (øket fra året før i forbindelse med skoleprosjektet). Bukkene ble solgt til anbudspris mens simlene og kalvene ble fordelt til skolene som deltok i utvalgets skoleprosjekt. Resterende dyr ble tildelt søkerne i tråd med retningslinjene. Det ble dette året praktisert flytende pris i forhold til slaktevekt, en naturlig oppfølging av bestandsplanen. Inntektene fra salg av fellingsretter ga utvalget inntekter på til sammen kr 86.856,-.

Tellinger

63 kalver pr 100 simle/ungdyr

Kalvetelling 2013 viste **63 kalver pr 100 simle/ungdyr**. Tellinga ble gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA). Flyfotograferingen resulterte i **1827 dyr totalt: 651 kalver, 1030 simle/ungdyr og 146 bukker**. Kalvetilveksten har variert mye på 2000-tallet, fra 66,5 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2000 til 52,7 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2010.

Forollhogna Villreinutvalg

Strukturtelling 2013

Det ble gjennomført strukturtelling i ovennevnte område 20-23.09.2013. Stein Raae deltok på tellingen. I tillegg fikk vi informasjon om flokkenes lokalisering av fjelloppsyn Terje Borgos og Ingebrigt Storli. Reinen gikk spredt og været gjorde det vanskelig å få kontakt med alle flokkene.

Totalt ble det opptalt 682 dyr, fordelt på 6 flokker. Strukturen ble beregnet til: 22,7 % kalv, 39,6 % simler, 7,6 % ungbukk, 8,2 % 2,5 årsbukk og 21,8 % eldre bukk - 3,5 år+.

Tallene vurderes som relativt sikre.

Minimumstelling vinteren 2014.

Det foreligger per dato ingen sikker vintertelling. Dette er beklagelig, men for å få en sikker telling er en totalt avhengig av gode vær og sporingsforhold i hele villreinområdet. Forholdene denne vinteren har vært vanskelige, tradisjonen tro spesielt nord for fylkesgrensa. Det som foreligger er følgende:

Fotografert og tallet 18. februar totalt 1.598 dyr. Det var ikke mulig å fly sikkert over nord-øst områdene og tellingen gir derfor ikke et riktig bilde av stammestørrelsen. Denne vinteren har dyrene gått mere spredd og værforholdene har vært ekstremt vanskelig slik at det hittil ikke har vært mulig å få til en god telling over hele villreinområdet. Dyrene var den dagen fordelt på 4 flokker på mellom 400 og 500 dyr (simler og kalver) samt 6 mindre flokker med bukk og noen simler og ungdyr. Samtlige flokker ble funnet i Tynset kommune.

Ny telling ble gjennomført den 26. mars. Forut for tellinga ble det undersøkt noe i nordøstre deler av villreinområdet for å gjøre arbeidet lettere for selve tellingen. Videre var det stor aktivitet med jervesporing samme dag som tellingen skjedde. Bruken av fly ble dessverre avbrutt grunnet redningsoppdrag men sammenstilt med forundersøkelser og jervesporing fikk en et meget godt grunnlag for stammestørrelse og beregning av kvoteforslag.

Totalt ble det fotografert 1.608 dyr. I tillegg kommer en flokk på ca. 250 dyr sett av jervesporere mellom Setertangen og Rundhøa, 50 bukker som sto sør for Storbekkdalen dagen før tellinga og ca. 15 bukker øst for Langtjønnan sett dagen før tellingen. Dette gir totalt ca. 1.915 dyr. I tillegg kommer noen dyr det ble sett spor etter ved Nyhaugen samt noen dyr nord for Storbekkdalen. Det er også sett spor etter dyr nord for Romundhaugen som ikke kan være de samme som ovenfor beskrevet. På grunnlag av disse tallene og opplysningene legger villreinutvalget til grunn en bestand på ca. 1.930 – 1.950 dyr denne vinteren. Nærmere oversikt over dyrene legges fram under årsmøtet.

Dersom en beregner årets bestand ut fra tellingen vinteren 2013, 1.850 dyr med en kalveprosent på 63 per simle / ungdyr og en avskyting på 550 dyr pluss ca. 40 dyr i naturlig avgang kommer en også fram til en teoretisk bestand i underkant av 2.000 dyr.

Tamreintrekk inn i villreinområdet.

Villreinutvalget har gjennom året arbeidet med det planlagte sperregjerdet mellom villreinområdet og tamreinområdene i øst. Det har vært kontakt med medlemmene i arbeidsutvalget og det har vært utallige kontakter mellom sekretær i villreinområdet og de berørte departement. Etter mye om og menn er det nå klart at begge departementene har bevilget nødvendige midler for reising av sperregjerdet i 2014 men det gjenstår en samordning mellom departementene før anbudsrunderen kan starte. Det synes imidlertid klart at gjerdet vil bli reist dette året.

Sluttord

Forollhogna Villreinområde har fortsatt store utfordringer innen forvaltningen av villreinen. Det er nå i noen år fokusert på økende skadeskyting. Dette er fulgt opp fra villreinutvalgets side og siste høst resulterte samarbeidet med Pers Naturvideo i en DVD som fokuserer på sikker og human jakt. Denne ble delt ut til samtlige villreinjegere i 2012 og 2013 og dette vil også bli fulgt opp kommende høst. Resultatet siste høst tyder på at arbeidet bærer frukter.

Videre vil utvalget sterkt anbefale at alle rettighetshaverne arrangerer kortutdelingsmøter med bistand fra oppsynskorpset. Vi har innen villreinområdet et meget godt skolert oppsynskorps med bred erfaring gjennom mange år som kan bistå rettighetshaverne. Treningsskyting i forkant av jakta er også en forutsetning for at den enkelte jeger skal være best mulig forberedt på jakta. Antall treningsskudd har stor innvirkning på hvordan den enkelte jeger er i stand til å kjenne og håndtere sitt våpen. God våpenkunnskap og innskyting av geværet med riktig jaktammunisjon danner grunnlaget for et godt resultat.

Forollhogna Villreinutvalg

En annen utfordring innen villreinområdet, er at jegerne er godt voksne menn med en høy gjennomsnittsalder. Villreinutvalget startet et utvidet arbeid opp mot ungdomsskolene rundt området i 2013, finansiert av midler fra villreinnemnda. Utvalget har fått ny bevilgning for 2014 og sammen med resten etter bevilgningen 2013 vil dette arbeidet fortsette. For at yngre jegere skal fatte interesse og komme på banen, må det legges til rette for dette. I første rekke må denne gruppen få tildelt jaktkort, og at det lages et opplegg for jegere uten jakterfaring.

Det er gjennom flere år fokusert på nedgangen i slaktevektene. Utviklingen har vært bekymringsfull og vi må bort fra at jegerne kommer og gir uttrykk for at de må jakte flere dager for de dyrene vi så var så små at de kunne vi ikke skyte. Det må settes fokus på dette forhold fra rettighetshavernes side og prissystemene må følge målene i bestandsplanen og gi klare effekter for de som både skyter små dyr og de som skyter plussvariantene. Statistikken for siste år viser fortsatt at det er til dels store forskjeller i slaktevektene for simler og kalv skutt i de ulike bygder. Det synes naturlig at vektutviklingen styres gjennom uttaket av dyr og da spesielt gruppene simler og kalv. Villreinutvalget håper at det nå blir oppslutning om de tiltak som ligger i bestandsplanen og en mulig felles jegerkontrakt for inneværende periode slik at vektutviklingen går i positiv retning.

Villreinutvalget vil takke alle som har bidratt med gode råd og hjelp til å løse de utfordringene vi har stått overfor.

Vingelen 31. mars 2014

Hallvard Urset
Leder

Kvikne 31. mars 2014

Tor Granvold
Kasserer

Budal 31. mars 2014

Per Bj. Bonesvoll
Styremedlem